



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Opvs Theologicvm

Mauro, Silvestro

Romae, MDCLXXXVII

Q. 55. Diuisio gratiæ in creatam, & incretam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84131)

ut aliquid danti commodam accedat, sed ut bene sit indigenti.

2. Secundo quia causa gratis dandi est amor, quo aliquem diligimus, ideo etiam amor dicitur gratia, & in hoc sensu qui amatur à rege ex. gr. dicitur inuenisse gratiam apud regem. Porro amor non solum dicitur gratia, quia est causa gratis dandi, sed etiam quia amans amato gratis dat ipsum amorem, qui amor proinde est primum donum, & prima causa gratis dandi cœtera dona, iuxta illud Io. 3. *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.*

3. Tertio quia aliquando in vultu, moribus, gestibus, locutione &c. datur quædam venustas, & elegantia concilians amorem, etiam talis venustas, & elegantia dicitur gratia: in quo sensu de Christo propter sermonis amabilitatem dictum est psalmo 44. *diffusa est gratia in labijs tuis.*

4. Quarto demum quia beneficia gratis collata prouocant accipientem ad illa recompensanda, etiam compensatio beneficij vocatur gratia, ideoque dicitur quis agere gratias, & reddere gratiam: in quo sensu Dauid 2. Regum dixit, *sed & ego reddam gratiam.* Videri potest S. Thomas 1. 2. quæst. 110. art. 1.

QVÆSTIO LIII.

Diuiso gratiæ in naturalem, & supernaturalem.

1. **G**ratia diuina primo modo dicta, in quantum sumitur pro dono gratuito, diuiditur primo in philosophicam, vel quasi philosophicam, & theologicam. Gratia philosophica est donum Dei gratuitum purè naturale. In hoc sensu gratia Dei est, quod sumus, viuimus, vtimur ratione, & libero arbitrio, quia Deus hæc omnia dedit nobis gratis, & sine vlllo debito, siquidem antequam essemus, Deus non habebat vlllum debitum creandi nos.

2. Gratia theologica est donum Dei gratuitum naturæ superadditum, & indebitum, eiusque exigentiam excedens; vt fides, spes, charitas, & auxilia, per quæ eleuamur ad credendum, sperandum, & diligendum Deum, prout oportet ad salutem.

3. Hanc gratiæ diuisionem indicat S. Augustinus in psalmum 44. dicens. *Attendamus gratiam Dei, non solum qua fecit nos, verum etiam qua refecit.* Gratia nimirum, qua Deus fecit nos, est naturalis, & quasi philosophica; gratia, qua refecit, est supernaturalis, & theologica; & epist. 95. *Etsi quadam non improbanda ratione dicitur gratia, qua creati sumus &c. alia est tamen, qua prædestinati vocamur, iustificamur, glorificamur.* Addit S. Augustinus eadem epistola 95. in Scripturis nomine gratiæ non intelligi philosophicam, seu creationis, sed theo-

logicam, ac dicit. *Hanc apostolica doctrina gratiam isto nomine appellat, qua saluamur, & iustificamur ex fide Christi &c. illam verò gratiam, qua creati sumus homines, etiam si ita appellandam non immerito intelligimus, mirum est tamen, si ita appellatam in vllis legitimis prophetiis, euangelicis, apostolicisque literis legitur.*

QVÆSTIO LIV.

Diuiso gratiæ in eam, qua datur non dignis, & qua datur indignis.

1. **D**iuiditur secundo gratia theologica in gratiam, quæ supra omnem exigentiam naturæ datur non dignis, qualis est gratia data in creatione angelis, & primis parentibus ante peccatum, & gratia vnice hypostatica data humanitati Christi: & in gratiam, quæ datur peccatoribus, & indignis, qualis est gratia, quæ datur hominibus pro peccato originali, per quod omnes nati mur peccatores, & indigni. Certum est, quod omnis gratia conferens ad salutem, quæ datur peccatoribus, & indignis, est gratia per Christum, cum detur ex meritis Christi. Vnde enim de Christo loquens dixit S. Petrus ad rom. 4. *Non est in aliquo alto salus. Nec enim alio nomen est sub celo datum hominibus, in quo operentur nos saluos esse.* Certum est rursus gratiam vnice hypostaticam datam fuisse humanitati Christi, non ex meritis Christi, sed ex pura liberalitate Dei. Vt enim dicit S. Augustinus de Prædestinatione Sanctorum cap. 15. *Esse clarissimum lumen prædestinationis, & gratiæ, per saluatores, ipse mediator Dei, & hominum, Christus Iesus, qui ut hoc esset, quibus tandem vel operum, vel fidei præcedentibus meritis, non humana, quæ in illo est, comparauit? Dubitauit vtrum gratia Angelis, & primis parentibus ante peccatum data fuerit ex meritis Christi, adeoque sit gratia per Christum, an data fuerit ex pura liberalitate Dei, & non ex meritis Christi, ac proinde non sit gratia per Christum; & auctores in hoc puncto non conueniunt, & decisio quæstionis non spectat hunc locum, sed ad tractatum de Incarnatione.*

QVÆSTIO LV.

Diuiso gratiæ in creatam, & increatam.

1. **D**iuiditur tertio gratia in creatam, & increatam. Gratia increata est donum gratis dat Spiritum Sanctum iuxta illud Apostoli ad Rom. 8. *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum Sanctum, qui datus est nobis, imo dat totam Trinitatem, vt ipse modo habitet in iustis, iuxta illud Io. 14.*

ram dñm emus, & mansonem apud eum faciemus, ideo Spiritus Sanctus, & tota Trinitas sunt gratia increata, gratis collata iustis. Vt enim dicit S. Augustinus serm. 61. de verbis Domini, cap. 1. *Gratia quippe Dei donum Dei est; donum autem maximum ipse Spiritus Sanctus est, & ideo gratia dicitur.* Verbum etiam diuinum est gratia increata humanitati Christi gratis collata, vt in ea sit intrinsicè, & substantialiter per vnionem hypostaticam. Amor Dei, quo Deus ab æterno nos dilexit, & voluit in tempore dare nobis dona gratiæ, est gratia increata, & æterna, siquidem Deus ab æterno gratis donauit nobis ipsum suum amorem, qui amor proinde est primum donum, & prima gratia.

2. Gratia creata, & temporalis sunt beneficia creata vocationis, sanctificationis, & glorificationis &c. quæ ex æterna prædestinationis gratia, vt effectus ex causa deriuantur. Vt enim dicit Apostolus ad Rom. 8. *Quos prædestinauit, hos & vocauit; & quos vocauit, hos & iustificauit; quos autem iustificauit, illos & glorificauit.* Hanc diuisionem in gratiam æternam, & increatam prædestinationis, & in temporalem vocationis, iustificationis &c. insinuat Augustinus lib. de hæresibus, hæresi 88. dicens *Pelagianos fuisse inimicos gratiæ, qua prædestinati sumus in adoptionem Filiorum Dei per Christum, & qua erimur à potestate tenebrarum.*

3. Licet S. Augustinus ponat ytramque gratiam, æternam nimirum prædestinationis, & temporalem, tamen simpliciter, & absolute nomine gratiæ solet intelligere beneficia in tempore nobis à Deo gratis collata in ordine ad salutem: prædestinationem autem æternam vt plurimum vocat præparationem gratiæ, & beneficiorum conferendorum in tempore, vt patet ex cap. 11. libri de Prædestinatione Sanctorum, vbi dicit. *Inter prædestinationem porro, & gratiam hoc tantum interest, quod prædestinatio est gratia præparatio, gratia verò iam ipsa donatio.*

QVÆSTIO LVII.

Diuisio gratiæ in internam, & externam.

1. Diuiditur quarto gratia in externam, & internam. Gratia interna est, quæ intrinsicè afficit, aut mouet ipsam animam, vel eius internas, & spirituales potentias, intellectum nimirum, & voluntatem. Gratia externa continet beneficia gratis collata, quæ non intrinsicè afficiunt, aut mouent animam, vel eius spirituales potentias, intellectum nimirum, & voluntatem. Ad gratiam internam spectant gratia sanctificans, & virtutes infusæ, nimirum fides, Spes, Charitas, & ipse Spiritus Sanctus illuminans intellectum, & voluntatem; charitate inflammans; actuales præterea illuminationes intellectus, & inspirationes, hoc est sancti affectus voluntati in-

spirati, Ad gratiam externam spectant mors Christi, sacramenta, prædicatio euangelij, occasiones bene agendi, subtractio occasionum malè agendi, immutationes factæ in sensu, imaginatione, appetitu sensitiuo, aliisque potentijs distinctis ab intellectu, & voluntate. De hac gratia externa loquitur S. Augustinus lib. 50. Homiliarum, homil. 13. dicens in Persona Dei: *Regebam te mihi, & seruabam te mihi. Vt adulterium non committeres, suator defuit; ut suator deesset ego feci; locus, & tempus defuit; ut hæc deessent, ego feci, & concludit; agnosce ergo gratiam.*

QVÆSTIO LVII.

Diuisio gratiæ in gratum facientem, & gratis datam.

S. Tho. 1. 2. quæst. 111. artic. 1. 4. & 5.

1. Diuiditur quinto gratia ex S. Thoma 1. 2. quæst. 111. art. 1. & alijs in gratiam gratis datam, & gratum facientem. Gratia gratum faciens est donum gratuitum naturæ indebitum, eiusque exigentiam excedens, collatum principaliter ad sanctificandum, & Deo gratum reddendum subiectum, cui datur. Gratia igitur gratum faciens continet gratiam sanctificantem, virtutes per se infusæ, tum theologicas, tum morales, & earum actus, auxilia illuminationum, & inspirationum, quibus excitamur, & adiuuamur ad faciendos actus supernaturales, & meritorios vitæ æternæ &c. quia omnia hæc dona dantur principaliter ad sanctificandum subiectum, cui dantur.

2. Gratia gratis data est donum gratuitum naturæ indebitum, eiusque exigentiam excedens, collatum principaliter, non ad sanctificandum subiectum, cui datur, sed ad sanctificandos alios. Vt enim aduertit Suarez To. 1. de gratia, Prolegomeno 3. cap. 4. num. 7. sicut in corporibus animalium, & plantarum præter potentiam nutritiuam, & augmentatiuam, quæ ordinantur principaliter ad bonum, & perfectionem subiecti, & indiuidui, datur potentia generatiua, & facultates illi defernientes, quæ principaliter ordinantur ad bonum totius speciei; sic in corpore mystico Ecclesiæ præter dona gratiæ gratum facientis, quæ ordinantur principaliter ad bonum subiecti, dantur gratiæ gratis datæ, quæ ordinantur principaliter ad bonum totius Ecclesiæ; ideoque S. Clemens lib. 8. Constitutionum, cap. 1. docet charismata, seu gratias gratis datas, collata fuisse Apostolis, deinde alijs, non quidem ad illorum vtilitatem, qui charismata illa operantur, sed vt qui non credunt, ad credendum inducantur.

3. Nouem gratias gratis datas enumerat Apostolus 2. ad Corinth. 12. dicens. *Alij per Spiritum datur sermo sapientiæ, alij sermo scientiæ secundum eundem Spiritum, alij fides in eodem Spiritu,*

